

Kilpailukykysojimus ja kunnat

7.6.2016

Minna Punakallio

Pääekonomisti

Suomen Kuntaliitto

Kilpailukyky sopimuksen tavoitteena on lisätä työllisyyttä, talouskasvua ja sopeuttaa julkista taloutta

- Hallituksen mukaan ilman veronkevennyksiä kiky sopeuttaa julkista taloutta noin 0,3 % suhteessa kokonaistuotantoon (tavoite 0,5 %)
- Keskeiset toimet:
 - » Palkkoja ei koroteta 2017
 - » Julkisen sektorin lomarahan leikkaus 30 prosentilla 2017-2020
 - » Työajan pidennys 24 tuntia vuodessa pysyvästi
 - » Työnantajan työeläkemaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja sosiaaliturvamaksun asteittainen alentaminen 2017-2020
 - » Vastaavasti korotetaan palkansaajien eläke- ja työttömyysvakuutusmaksuosuuksia
 - korotus vähentää kuntien verotuloja noin 500 milj. €
 - » Palkansaajille tuloverokevennyspaketti, jotta edellä mainitut vakuutusmaksujen korotukset eivät pienennä ostovoimaa
 - Veroperustemuutokset kompensoitava kunnille
 - » Kaikkien työnantajien sosiaaliturvamaksun alennus rahoitetaan julkisen sektorin säästöillä
 - Neuvotteluja summista ja rahoitustavasta ei ole vielä käyty

Kilpailukyky sopimus ja kuntatyönantajalle koituvat säästöt

- Sopimuskaudella 1.2.2017-31.1.2018 palkkoihin ei tule sopimuskorotuksia
- Vuosittaista työaika pidennetään 24 tunnilla ansiotasoa muuttamatta: viikossa 30 minuuttia
 - » *Laskennallinen* vaikutus työvoimakustannuksiin km. -1,32 %
- Lomarahoja leikataan 30 prosenttia 1.2.2017-30.9.2019
 - » vaikutus työvoimakustannuksiin km. -1,46 %
- Kuntatyönantajan työeläkemaksua ja työttömyysvakuutusmaksua kevennetään asteittain yht. 2,05 %-yksikköä vuoteen 2020 mennessä
 - » Maksurasitus siirretään palkansaajalle. Hallitus tukee palkansaajan ostovoimaa veropaketilla, jonka verotuottomenetykset on kompensoitava kunnille.
- Sosiaaliturvamaksun asteittainen alennus 2017-2020
 - » Maksualennus vaihtelee vuosittain

Lisätietoa: Sosiaalivakuutusmaksujen muutokset työnantajilla

- Kuntatyönantajan palkkaperusteinen eläkemaksu 17,10 % (2016); muutos kumulatiivisesti
 - » 2017: -0,20 prosenttiyksikköä
 - » 2018: -0,40 prosenttiyksikköä
 - » 2019: -0,80 prosenttiyksikköä
 - » 2020: -1,20 prosenttiyksikköä
- Työnantajan km. työttömyysvakuutusmaksu laskee 0,85 prosenttiyksiköllä 2017-2018. Maksumuutoksista neuvotellaan elokuussa 2016.
- Kaikkien työnantajien sairausvakuutusmaksua (2,12 % 2016) alennetaan vähintään seuraavasti:
 - » Alennus 2017-2020: -0,94/-1,00/-1,04/-0,58 %-yksikköä
 - » Sairausvakuutusmaksu olisi 1,54 % vuonna 2020

Kilpailukyky sopimus ja kuntataloudelle aiheutuvat tulojen leikkaukset

- Palkansaajien työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun korotus lisää palkansaajien verovähennyksiä ja pienentää kuntien verotuloja
 - » VM:n mukaan vaikutus kunnallisveroon noin -500 milj. euroa vuoteen 2020 mennessä
 - » Maksumuutoksista aiheutuneita verotuottomenetyksiä ei ole kompensoitu kunnille
- Huom. työnantajamaksujen alennuksen oletetaan lisäävän kuntien yhteisöverotuloja 100 milj. €
- Kaikkien työnantajien sosiaaliturvamaksun alennus 2017-2020 rahoitetaan julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) työnantajien työvoimakustannusten säästöillä
 - » Kuntatyönantajille sopimuksesta koituvat säästöt leikataan kuntien tuloista: huom. Sote-muutoksen jälkeen rahoitusratkaisu ei saa rasittaa kuntataloutta. Miten huomioidaan sh-piirit?
 - » Rahoitusneuvottelut VM:n ja Kuntaliiton kesken käyntiin, kun kikyillä on riittävä kattavuus

Kilpailukykysovimuksen kokonaisvaikutus kuntiin

- Lyhyellä aikavälillä sopimus ei vahvista kuntataloutta, sillä syntyvät henkilöstömenosäästöt leikataan kuntatalouden tulopuolelta pois
- Myös palkansaajien sosiaalivakuutusmaksujen korotukset pienentävät merkittävästi kuntien veropohjaa
 - » Ei kompensointia
 - » On ehdottoman tärkeää, että hallituksen tuloverokevennysspaketin verotuottomenetykset kompensoidaan kunnille hallitusohjelman mukaisesti
- Pitkällä aikavälillä kuntatalous vahvistuu talouskasvun lisääntymisen, työllisyyden paranemisen ja pienentyneen velkaantumisen myötä

Hallituksen linjaus kilpailukykyä tukevista toimista, jos sopimus voimaan

- Jos sopimus astuu voimaan niin hallitus keventää **ansiotulojen** (palkansaajat) verotusta 315 milj. euroa vuonna 2017
- Ostovoima heikkenee keskituloisella palkansaajalla noin 50 euroa vuodessa (ilman kikyä noin 200 €/vuosi).

Hallituksen veronkevennys 315 milj. euroa + kiky:n veronkiristykset					
Palkka 2016	Veroaste 2016	Veroaste 2017	Veroasteen muutos	Nettopalkan ostovoiman muutos	
euroa/kk	%	%	%-yksikköä	%	e/kk
2 197	23,4 %	23,4 %	0,0 %	-0,2 %	-3
3 295	31,1 %	31,1 %	0,0 %	-0,2 %	-4
5 492	38,8 %	38,8 %	0,0 %	-0,2 %	-7
8 788	45,8 %	45,8 %	0,0 %	-0,2 %	-9

Hallituksen linjaus kilpailukykyä tukevista toimista

- Jos kilpailukyky sopimuksen kattavuus ylittää 85 prosenttia niin hallitus keventää **ansiotulojen** (palkansaajat) verotusta 415 milj. euroa vuonna 2017
- Ostovoima pysyy keskituloisella palkansaajalla ennallaan (ilman kikyä noin -200 €/vuosi).

Hallituksen veronkevennys 415 milj. euroa + kiky:n veronkiristykset					
Palkka 2016	Veroaste 2016	Veroaste 2017	Veroasteen muutos	Nettopalkan ostovoiman muutos	
euroa/kk	%	%	%-yksikköä	%	e/kk
2 197	23,4 %	23,2 %	-0,2 %	0,0 %	0
3 295	31,1 %	31,0 %	-0,1 %	0,0 %	0
5 492	38,8 %	38,7 %	-0,1 %	0,0 %	0
8 788	45,8 %	45,7 %	-0,1 %	0,0 %	0

Hallituksen linjaus kilpailukykyä tukevista toimista

- Jos kilpailukyky sopimuksen kattavuus ylittää 90 prosenttia niin hallitus keventää **ansiotulojen** (palkansaajat) verotusta 515 milj. euroa vuonna 2017
- Ostovoima paranee keskituloisella palkansaajalla 60 euroa vuodessa (ilman kikyä noin -200 €/vuosi).

Hallituksen veronkevennys 515 milj. euroa + kiky:n veronkiristykset					
Palkka 2016	Veroaste 2016	Veroaste 2017	Veroasteen muutos	Nettopalkan ostovoiman muutos	
euroa/kk	%	%	%-yksikköä	%	e/kk
2 197	23,4 %	23,1 %	-0,3 %	0,2 %	4
3 295	31,1 %	30,8 %	-0,3 %	0,2 %	5
5 492	38,8 %	38,5 %	-0,3 %	0,2 %	7
8 788	45,8 %	45,6 %	-0,2 %	0,2 %	8